

Ensamkommande ungdomars behov av en strukturerad fritid

Tegelbruket:

Rada Al-Azawi

Örebro universitet:

Camilla Pettersson

Anna Petersén

Tegelbruket - Örebro's mötesplats för ungdomar

8000m² aktivitetsyta på väster
Här finns allt under samma tak!

Gym | Klättring | Studiemiljö | Lunch & Café
Bibliotek | Boxning | Äventyrshall | Replokaler | Dans
Skapande | Kultur | Inspelningsstudio | BMX
Basket | Innebandy | Frisbee | Pingis

sensus

Lite basfakta

- 8200 Kvadrat
- 150 Rum
- 45 / månad Anställda
- 22 000 000 Omsättning
- 5:e året Verksamhetsåret
- 2200, 2300, 0600 Öppettider

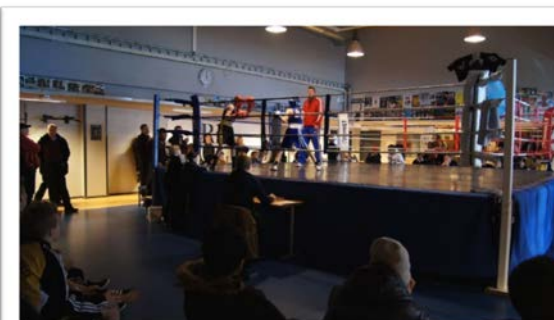

Verksamheten

Dag

Organiserat

TB1625

Dag

- Skolor regelbundet, 6st.
- Skolor tillfälligt
- Lunch / Café
- Gym
- Musik
- Bibliotek
- Senior
- Konferens
- TB Kids
- Sportis
- Öbo
- Visningar
- Teater

Organiserat

Skapande

Idrott

Musik

Teater

Läxläsning

Föreläsningar

Cirklar

Dans

Utbildning

Med mera.....

Verksamhet, projekt

- **Mänskliga rättigheter.** Ungdomsdialog, Internationella Kvinnodagen Challenge, En inkluderande demokrati, skol- och klassbesök, utbildningsdag, Kärleken är fri och Mänskliga rättigheters skola.
- **Mentor.** Regelbunden vuxen kontakt för ungdomar i åldern 13-17.
- **TB Gäris.** Tjejfokus.
- **TB Junior.** Aktiviteter för ungdomar i åldern 13-15 boende i närområdet.
- **TB United.** Omfattande arbete för målgruppen nyanlända.
- **TB Get Ready.** Studiestöd för gymnasieungdomar.
- **Unga på väster.** Kulturaktiviteter.
- **Validering.**
- **MBU.**

TB United

- Tegelbrukets arbete med ensamkommande och nyanlända ungdomar – aktiviteter för alla
- Under 2016 genomfördes ett forskningsprojekt i samverkan mellan Tegelbruket och Örebro universitet

Hösten 2014:
TB United startar
innan den stora
flyktingströmmen

Hösten 2015:
Ansökan till
Folkhälsomyndigheten
om projektmedel i
samarbete med
Örebro universitet

2016:
Forskningsprojektets
genomförs och
avslutas

2017:
Tegelbruket fortsätter
arbetet inom ordinarie
verksamhet

Vilka ingår?

- Ensamkommande/nyanlända ca 300 med TB Kort
- 2015 TB Kort för 14+
- Åldersfördelning
- Fördelningen pojkar/flickor
- Etniskt ursprung

Rekrytering

- Skola
- Boenden
- Örebro Kommun – Familjehem, godemän
- Migrationsverket – Flyktingförläggning
- Mun till mun
- Civila samhället i övrigt

Aktiviteter

Övergripande - Bygga relationer

okunskap, rädsla, regler, språkbarriär, skepsis mot vuxna svenskar

Idrott & Kultur - hiphop, pingis, cricket, språkcafé inkluderat validering, basket, boxning, gym, studiestöd & dans

Happenings – Sommarskola, sommaraktiviteter, julöppet, världens fest & tjejfokus

Medverkande

sensus

Svenska kyrkan

ÖREBRO

NOXOR GROUP

NOXOR

BAMECO

MAXI
ICA STORMARKNAD

<https://www.youtube.com/watch?v=hQ1EpQUc4jE>

TB United 2016

Projektet syftade till att öka kunskapen om ensamkommande ungdomars behov av och möjligheter till fritidsaktiviteter.

Syftet var också att utforma ett arbetssätt som på bästa sätt ger ensamkommande ungdomar förutsättningar för en god hälsa fri från alkohol, narkotika, dopning och tobak

Artikel 12:
Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad

Artikel 13:
Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter

Artikel 15:
Barn har rätt att starta och delta i föreningar och organisationer

Artikel 24:
Varje barn har rätt till bra hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas

Artikel 33:
Varje barn har rätt att skyddas mot droger

Artikel 31:
Varje barn har rätt till lek, vila och fritid

Tidigare forskning

- Fokus på ensamkommandes hälsa, framförallt psykiska hälsa
- Lite om ensamkommande ungdomars levnadsvanor generellt och om deras ANDT-konsumtion specifikt
- Fortes rapport *Nyanlända barn och den svenska mottagningsstrukturen - Röster om hösten 2015 och en kunskapsöversikt*

Fortes rapport

Sju utmaningar:

1. Väntan och osäkra tidsramar
2. Parallella liv
3. Integration eller anpassning?
4. Barn som faller mellan stolarna
5. Samverkan med civilsamhället
6. Effekter av new public management
7. Mottagningsstruktur och barns rättigheter

Intervjuer

- Vuxna inom mottagningsstrukturen i Örebro kommun
- Ensamkommande ungdomar

De intervjuade vuxna

- Totalt 14 personer
- Tjänstemän och chefer i Örebro kommun
- Boendepersonal på kommunala boende i Örebro kommun
- Skolpersonal
- Aktörer inom fritidssektorn och olika fritidsverksamheter (kommunala verksamheter, idéburna organisationer – anställda och volontärer)
- Länsstyrelsen i Örebro län
- Polismyndigheten

Starkt engagemang

Mediabevakning
Eldsjälar

Meningsfull fritid som en del i mottagningen

Medel att söka
Kortsiktiga insatser
Idrott
Kultur

Styrning, ledning och samordning

Lagstiftning
Mål- och styrdokument
Anpassning av strukturerna
Befintlig struktur för samverkan och samordning
Utveckling av samverkan med civilsamhället
Tidskrävande
Digitalisering

Vikten av att nå alla nyanlända ungdomar

Tegelbruket – en central aktör
Tjejer och killar
Ensamkommande på HVB och familjehem
Ungdomar som anländer med familj

Kommunal verksamhet

Boendenas egna aktiviteter

Spontanidrott
Studiestöd
Engagerad personal
Ungdomarnas intresse
Behöver jobba mer individuellt.
Trendigt med många projekt för ensamkommande.
Familjehem, inte samma koll.

Kommunala fritidsgårdar

För de yngre
Närhet viktigt

Civilsamhället

Idrott på olika sätt

Spontanidrott
Organiserad idrott
Gym och Friskis & Svettis
Specifika projekt/grupper
Prova på

Ordinarie verksamhet?

Idéburna organisationer

Många engagerade volontärer
Punktinsatser
Inte så mycket annat än idrott

Vikten av att nå alla nyanlända ungdomar

Tegelbruket – en central aktör
Tjejer och killar
Höga trösklar
Behov av vuxenstöd, prova på aktiviteter

Tillgänglighet och möjlighet för ungdomar att utöva fritidsintressen

Höga krav

- Närvaro: träning och match
- Andra åtaganden i föreningen
- Avancerad nivå
- Fixa skjuts

Tillgängligt fysiskt och ekonomiskt

- Avstånd till aktiviteten
- Dyrt eller billigt
- Andra färdsätt
- Stöd att delta

Information

- Information är svårt!
- Gärna informera på olika sätt och flera gånger

Ungdomarnas förmågor och kompetenser

Föreningskunskap

Vad förmår en ungdom?

Språket

VUXEN:

Vart ska jag gå? Ska jag googla? Jag har knappt en telefon och när jag väl har en telefon, jag kan inte språket. Vad ska jag googla? Forward? Vart ligger det? Ska jag ta mig dit själv? Alltså det är löjligt fan, det finns dom skjutsar sina barn till och från träningen, dom är sexton, sjutton år gamla fortfarande. Varför åker inte dom själva dit då? För ungdomar är ungdomar. Lite lathet, lite rädsla och så där. Vi behöver skapa mer förutsättningar.

De intervjuade ungdomarna

Sju killar och tre tjejer i åldrarna 16-18 år intervjuades.

Deras hemländer var Afghanistan, Etiopien, Kuwait och Somalia.

Fem bodde i familjehem, fyra på HVB och en i träningsboende.

Nio av ungdomarna hade varit i Sverige i ca ett år, medan en ungdom varit här två år.

Ingen av dem hade tidigare erfarenhet av organiserade fritidsaktiviteter.

Ungdomarna om fritiden

Önskemål och behov

Utöva "sin" idrott

Träffa svenska ungdomar

KILLE:

Ja så klart så jag kan prata svenska. Och kanske få veta utav dom om Sverige också. Jag har varit här i ett år och jag har ingen svensk kompis.

Vill mycket – orkar mindre

KILLE:

...jag hinner inte, jag orkar inte mer.

Ungdomarna om fritiden

Information

Dålig koll

Muntlig information

TJEJ:

Och jag vill säga så här. Vårdnadshavare, alla vårdnadshavare, personalen. Det är lätt att hjälpa till ungdomar, ensamkommande. För det är dom som stod för deras föräldrar. Dom har inga föräldrar [...] dom kan inte språket. Dom kan ingenting. Du är som blind, du ser ingenting. Det är bra att visa väg och personalen [...] och fråga om du behöver, vill ni bli så här? Att det blir, vågar och säga att jag vill ha det 'så här och så här'.

Ungdomarna om fritiden

Tillgänglighet

Lätt att ta sig dit

KILLE

Jag pratade med familjehemmen men dom sa att det var svårt, för när man ska spela i nåt lag eller klubb så bara i nära området som det ligger.

Väder

Boende

KILLE:

Dom åkte med oss till utflykter till Stockholm, till olika ställen varje månad.

Ungdomarna om fritiden

Kön, etnicitet och relationer

Skillnad mellan tjejer och killar

Gör skillnad mellan etniska grupper

Saknar eventuellt nära relationer

På TB:
Tjejerna deltar i organiserade aktiviteter, killarna är även där och bara "hänger".

Ungdomarna pratar om andra etniska grupper som "dom andra", betraktar inte ensamkommande som en homogen grupp.

I intervjuerna verkar det som ungdomarna saknar nära relationer till vuxna.

Ungdomarna om Tegelbruket

Fördelar

- Utbudet
- Träningen
- Läxhjälp och språkcafé
- Personalen och kompisarna
- Billigt
- Blir ej diskriminerad där

Nackdelar

- Beroende av väderlek
- Avståndet
- "Egna" idrotten saknas
- Stojigt
- Svårt att få plats vid pingis/biljardbord
- Träffar inga "svenska" ungdomar där

Ungdomarna och de vuxna om ANDT

Könsskillnader:
Killar – eventuellt
en riskgrupp.
Tjejerna – osynliga.

Risker:
Saknar familj
Flykten
Lättpåverkade
Saknar pengar
Psykisk ohälsa
Hemlandets syn på
ANDT

Skydd:
Religion/tro
Skyddande miljö
(HVB)
Information

Ungdomarna
känner till Sveriges
lagar och de vet
riskerna med ANDT

Ungdomarna tar
avstånd från ANDT,
med visst undantag
för tobak

Ovissheten att få
stanna i Sverige
eller inte leder till
psykisk ohälsa

Sammanfattningsvis:
Vi vet väldigt lite om
ensamkommande ungdomars
eventuella konsumtion av ANDT och
det omgärdas av en del rykten
alternativt fördomar.

TVÅ VUXNA:

- Jag kan ju tänka mig, utan att ha några belägg för det, att det finns en ökad användning av narkotika.
- Jag vet att det har varit rykten om det, narkotika och dopning och sånt, men inget konkret som vi har kunnat ta på

Några slutsatser...

- Flyktingsituationen 2015 har bidragit till förändrade arbetssätt, men det finns behov av utveckling kring mottagandet avseende fritiden
- Viktigt att inkludera alla nyanlända ungdomar
- Samordningen och informationsutbytet bör förbättras
- Viktigt att inte skapa parallella spår som blir bestående
- Idrott i olika former är viktigt, men också andra fritidsaktiviteter
- Fritidsverksamhet bör organiseras på olika sätt för att kunna leda till ordinarie verksamhet – omförhandling av begreppet ordinarie verksamhet
- Stor osäkerhet råder kring ungdomarnas ANDT-konsumtion

Ett utvecklat arbetssätt

- Aktiviteter inom både idrott och kultur som ska leda till deltagande i ordinarie verksamhet
- Mentorsprogrammet ska erbjudas nyanlända ungdomar i åldern 13-17 år
- Språkvän
- Språkcafé med öppna samtal och tematiska samtal om att vara ung i Sverige
- Läxhjälp
- Föräldrakontakt - utveckla föräldrars möjlighet att få kunskap om Tegelbruket
- Kommunikationsstrategi

TB United 2017

- Flera av arbetssättets komponenter är en del av ordinarie verksamhet
- Anpassar verksamheten efter ungdomarnas behov
- Behov av utveckling finns – men resurser saknas
- Behov av utvecklad samverkan med närsamhället

Utmaningar

- Tjejer: rekrytering, aktiviteter, ledare, lokal, förankring, transport mm
- Kontinuerlig kommunikation
- Mångfald i aktivitetsgruppen
- Frivilliginsatser
- Språkbarriär
- Fysiska resurser
- Samhälls- och föreningskunskap
- Slussning till andra organisationer
- Personaltäthet och kompetens
- Transport

Tack!

Tegelbruket:

Rada Al-Azawi

Rada.Alazawi@tegelbruket.org

Örebro universitet:

Camilla Pettersson

Camilla.Pettersson@oru.se

Anna Petersén

Anna.Petersen@oru.se

Bikupor

- Insikter – ”Det här tar jag med mig” ”Aha – det här var intressant”
- Åsikter – ”Så här tycker jag...”
- Avsikter – ”I framtiden skulle jag vilja...”